

skal først tillade mig at gjøre nogle Bemærkninger med Hensyn til Spørgsmaalet om Grundlovmæssigheden. Jeg skal da for mit Vedkommende erklære, ligesom forskjellige andre Medlemmer f. Ex. det ærede Medlem fra Storeheddinge (Scavenius) og min ærede Sidemand (Hindenburg), at det Forslag, som her foreligger, ganske vist ikke er mere i Strid med Grundloven, end det, der foreligger i den meget ærede Indenrigsministers Forslag; jeg vil endog sige, at det efter sin hele Form maasse er mindre i Strid dermed. Herved skal jeg dog ikke dvæle længere, da dette er udviklet af min ærede Sidemand, og da jeg maa være enig med ham. Jeg tror ikke, at den ærede Minister har Ret til i denne Henseende at paaberaabe sig Loven af 12te Marts 1864, thi denne Lov betegner sig for det Første som givet for et aldeles ekstraordinært Tilfælde, og dernæst kan den Hjælp, der gives under saadanne ekstraordinære Omstændigheder, og som begrænses til saa kort et Tidsrum, ikke kaldes Fattighjælp. Som Følge deraf kunne de Virkninger, som efter Grundloven knytte sig til Fattighjælp, ikke her indtræde. Jeg skal dog ikke negte, at jeg finder, at der i § 4 ligger en Tendents til at gaa uden om Grundloven. Det er klart, at Grundlovens Tanke med at opstille Valgretsbetingelser og særlig den, vi her nærmest maa tænke paa, har været den, at kun de Personer, der ere ganske selvstændige, og som kunne staa paa deres egne Ben, skulle have Valgret, men der gjør sig, om jeg saa maa sige, en vis sentimental Opfattelse gjældende, som om Valgretten var en Menneskerettighed, en Rettighed, som ethvert Menneske erhverver ved Fødselen. Det er en Opfattelse, som af og til er kommen til Orde her — og navnlig tror jeg, at det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) maa siges at være Fader til den — at det er en Krænkelse af Menneskets naturlige Rettigheder, naar man vil forholde ham Valgretten. De Herrer, der maatte være inde paa den Tanke, maa jeg gjøre opmærksomme paa, at kun imellem $\frac{1}{6}$ og $\frac{1}{7}$ af Befolkningen her i Landet har Valgret, men man vil dog ikke sige, at de øvrige $\frac{5}{6}$ eller $\frac{6}{7}$ ikke ere Mennesker, og altsaa gjør man efter hin Opfattelse Brud paa deres naturlige Rettigheder ved at forholde dem Valgretten. Nei, Tanken i Grundlovens Bestemmelse er den, at Valgretten kun skal tilkomme selvstændige Mandspersoner i en vis moden Alder, hvorfor man ikke en Gang har nøjedes med den almindelige Myndighedsalder, men har sat 30 Aars Alderen. Det, at en Person ikke har Valgret, er saalangt fra at stemple ham som et ringere Væsen, at tværtimod Mange uforskyldt komme i den Situation. Saaledes tilkommer Valgret f. Ex. jo ikke den, som er i en tjenende Stilling uden at have egen Husstand, men Ingen vil dog paastaa, at den Mand, som har været nødt til at opgive sin selvstændige Be-

drift for at indtræde i en tjenende Stilling, uden at han kan bevare sin selvstændige Husstand, har en Blet paa sig, medens han dog mister sin Valgret. Den samme Betragtning gjør sig gjældende med Hensyn til den, der bliver nødt til at opgive sit Bo under Omstændigheder, der ikke berøve ham Karakteren af en hæderlig Mand. Ogsaa han mister jo sin Valgret, og saaledes kan der nævnes mange Tilfælde. Der er derfor ikke nogen Grund til at foretage en total Omforming af Fattigvæsenet blot for at give Valgret til nogle Personer, som isølge Grundlovens Mand — Principet i Grundloven er jo nemlig, at Valgretten kun skal tilkomme selvstændige Personer — ikke bør have den. Det kan være haardt at være udelukket fra den, men det er en Følge af den anden Haardhed, som i Livet overfalder de Paagjældende, at de ikke ere i Stand til at ernære sig. Jeg skal for øvrigt gjerne være enig med det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Bry) i, at der maasse kunde være Anledning til at overveje, om man ikke burde gjøre en Forandring i Grundloven med Hensyn Reglerne for Fortabelse af Valgret paa Grund af modtagen Understøttelse. Ligesom flere ærede Talere maa jeg holde for, at § 4, hvis den bliver gjennemført, vil faae en overmaade stor og gjennemgribende Betydning, thi det nye Understøttelsesvæsen vil da blive det egentlige Fattigvæsen, medens det nuværende Fattigvæsen kun vil blive en mildere Straffeanstalt for fordrukne, doone, lastefulde Personer, samt for domfældte. Det, man vil stabe gennem § 4, vil altsaa blive det egentlige Institut, hvorigjennem de Trængende ville blive understøttede af Statskassen. Jeg maa nu her først gjøre opmærksom paa den fuldstændig demokratiske Karakter, man giver denne Bestyrelse. Dens Medlemmer vælges af alle myndige Mænd, selv om de ikke have Betingelserne for at kunne vælge til Folkethinget, og det er naturligt, at et saadant Udvalg, for hvilket man aabner Statskassen og ligeledes — nemlig for $\frac{1}{4}$ af Udgifterne — Kommuneskassen, idet man siger: Vær saa god og tag deraf, hvad der behøves, ikke vil have nogen Opfordring til at holde igjen. Hvis et saadant Udvalg vilde være strengt, enten vilde udelukke Personer fra Understøttelse, eller vilde være karrigt med det Bidrag, der gives, vilde det ikke vare længe, før det blev meget upopulært i den Del af Befolkningen, som nærmest vælger det, og det vil derfor være tilbøieligt til ikke at tage noget særligt Hensyn til Statskassen. Ogsaa af en anden Grund ville disse Udvalg ikke tage det saa nøie. Naar nemlig en Bestyrelse ser, hvorledes det gaar i andre Kommuner, hvorledes man der raner til sig, hvad man kan, vil den sige: Hvorfor skulle vi være nøieregnende og strenge? Hvorfor skulle vi forholde vore Byghøen og Trængende den Hjælp, de kunne have godt af? Der opstilles ganske vist den Betingelse, at den Vedkommende skal have Afgang til en Sygekasse,